

Prædiken til Helligtrekongers søndag

Matt. 2, 1-12

Hvad har mennesker ikke måttet lide under små og store tyranner? Herodes den store var hensynsløs ud over alle grænser, og skyede ingen midler for at holde på magten. Han var ikke ægte jøde, men idumæer og havde langsomt erobret landet. Han havde lagt sig ud med det jødiske synedrie, som var det religiøse parlament, der indtil da havde haft al magten. Det gjorde han, fordi han ikke rådførte sig med dem, bl.a. da han havde fanget en af de største oprørere Ezekias og ladet han henrette uden at spørge synedriet om lov.

Han flygter i 40 f.kr. til Rom fra Makkabæren Antigonos og i Rom udnævnes han til konge over Judæa. I 37 f.kr. erobrer han Jerusalem ved Romernes hjælp og er dermed reelt konge over Judæa med Idumæa, Galilæa og Peræa.

Han byggede borge rundt omkring i Palæstina for at kunne trække sig tilbage og forsvare sig derfra, hvis nogen skulle angribe ham. Han havde 10 hustruer, hvoraf han myrdede adskillige. Han myrdede bl.a. sin elskede kone Mariamme I, og hendes død sørgede han sådan over, at han var ved at blive sindsyg. Mariammes mor, to sønner henrettede han også, og tronarvingen 5 dage inden han

selv døde.

Ifølge Matthæusevangeliet myrdede han alle børn under 2 år i Bethlehem, ligesom Farao myrdede i Egypten. For at få slået Jesus ihjel. Og det er ikke usandsynligt, for han beordrede, at en del adelige og fornemme, som han havde indespærret, skulle dræbes i hans dødstime, for at der dog kunne blive sorg i landet, men ugerningen blev aldrig udført. Han døde i år 4 f.kr.

Rundt om i verden lever også i dag mennesker i angst for tyranner, hvis navne man næsten ikke tør nævne højt af frygt for at nedkalde deres rædsler over sig. Man ved, hvad det koster ikke at støtte dem.

Er der noget, som tyranner er bange for, så er det at miste magten, og her kommer tre vise mænd og fortæller Herodes, at jødernes konge var blevet født. Herodes blev, som sagt, ikke anset for at være en rigtig jøde og har virkelig frygtet, at der skulle komme en konge der tog magten fra ham.

Det er af stor betydning i Matthæusevangeliet, at Jesus er jødernes konge. Det er denne jøde konge, der rider ind i Jerusalem (Matt 21, 5), det er ham, der korsfæstes (Matt 27, 11. 29. 37. 42), og det indledende vidnesbyrd forudgriber denne opfattelse. Det er den

jødekonige, der skal dø på korset, der fødes. Som statholderen Pilatus med sit spørgsmål ”Er du jødernes konge?” bliver indirekte vidne, sådan bliver kong Herodes det, da han iværksætter sin undersøgelse af, hvor kongebarnet Messias kan være. Man bemærker nemlig i den sammenhæng, at de vise spørger efter jødernes nyfødte konge, mens Herodes spørger de skriftkloge, hvor Kristus skal fødes. Herodes aner, at hans herredømme er omme og forsøger naturligvis at gøre noget ved det.

Jeg så en tegneserie for nylig, hvor Gud sagde: Man kan skabe verden på seks dage og så have en evighed til at fortryde det i, og på en anden tegneserie udbryder Gud utrøsteligt: ”Jeg kan ikke finde mit eksemplar af den guddommelig plan”.

Desmond Tutu, den berømte biskop i Sydafrika har sagt ”at når vi ser på verdens tilstand, må der sandelig være tilgivelse for at undre sig over, om han nogensinde havde en plan. Så mange steder i verden er der strid, uretfærdighed, undertrykkelse, hungersnød og sult, nedslagtninger, tortur, bandlysning og fængsling uden dom. Så enhver, der tror på Guds godhed og magt vil få rigeligt op at gøre med at opstille en troværdig teodicé, en retfærdiggørelse for at tro på Guds godhed, ja på hans blotte eksistens”.

Med ondt skal ondt fordrives. Det er et ord-sprog, vi godt kender. Men det er en modsætning til det, vi lærer i biblen. For hvis man bekæmper det onde med ondt, vil det onde altid vinde.

Prøv at tænke over sætningen, hvis jeg bekæmper noget ondt en anden gør med ondt, så vil enten det onde den anden gør vinde,

eller også vil det onde som jeg gør vinde. Det onde vinder under alle omstændigheder. I biblen lærer vi det modsatte. Hvis nogen slår dig på kinden, så vend den anden kind til. Det er kærligheden, der skal vinde. I biblen lærer vi, at Gud er kærlighed, kærlighed uden begyndelse og uden ende.

Vi er lige blevet færdige med at fejre vores jul. Men den slutter altså først i dag. I julen hører vi om julefreden. Fred på jord til menneskers velbehag, sang englene på markerne. Men det er ikke en fred, der er ophør af ufred: på kloden i familien eller i sindet. Det er freden på trods. Julefreden er freden, der gælder, også når det er blevet hverdag igen. Som rammen om ethvert liv, og det er den, netop fordi den ikke begynder indenfor i herbergets overflod, i kongeslottet. Men udenfor, i stalden, blandt dyrene, på markerne blandt hyrderne. Som et glædeligt budskab på bagsiden af verden. Til alle, der smerteligt erfarer, at livet ubønhørligt glider eller er gledet dem forbi. For dem der lever under tyranni, ufred og nød. Derude begynder det. Derude forkyndes det, at ethvert menneske - og derfor også du og jeg - er et af Gud ubetinget elsket menneske.

Jeg behøver ikke længere gøre mig umage for, at andre skal se på mig med milde øjne. Jeg skal ikke længere frygte Guds vrede, for jeg skal ikke glemme min fortid eller garanterer min fremtid. Min fortid, hvor fuld af svigt den end måtte være, er samlet op af Gud. Og min fremtid, hvor uvis den end synes, er i Guds hånd.

Det betyder ikke, at mennesket er trådt over tærsklen til Gud. Men derimod at Gud - med barnet i stalden og manden fra Nazaret - er

trådt over tærsklen til menneskets verden. Gud er steget ned fra sin himmel til jorden for at gøre min historie til sin historie. Mit liv til sit liv. For at forkynde, at mennesket er den, i hvem han har velbehag.

Det tager hverken farerne eller bekymringerne fra os i de måneder, dage og timer, der nu ligger foran os som et nyt år. Der er stadig al grund til at bekæmpe ufred og nød overalt, hvor den optræder. Til at bekæmpe tyranner hvor de findes. Men det vi oplever af ufred, ulykke og tyranner, det oplevede Gud selv, da han blev menneske, han var ikke et lille glansbillede, der blev liggende i krybben. Allerede fra begyndelsen truede hans plan med barnet med at blive væk. Tyrannen var efter barnet fra begyndelsen.

Herodes' plan var ved at overspille Guds plan, og var lige ved at gå i opfyldelse. Det barn kom heller ikke til at gå ram forbi. Det var et ulige spil fra begyndelsen mellem tyrannen og et lille barn. På forhånd var planen ved at blive væk.

Men kærligheden kom og kommer, som den der udleverer sig, som er værgeløs - så ikke bare Herodes den store, men enhver af os kan så nemt som ingenting skubbe den til side og forsøge at bekæmpe den med ondt. Kærligheden er magtesløs og dog stærkere end alt andet, ved at den tåler alt, tror alt, håber alt og udholder alt og aldrig ophører. Gud kunne have bekæmpet ondt med ondt. Men så havde det onde vundet. Han bekæmpede ondt med kærlighed, for at kærligheden skulle vinde, og det gjorde den. Den overvandt det værste af alt. Døden selv. Kærligheden vandt over døden. Og det gør den stadigvæk nu og i al fremtid.

Anne Kathrine Giversen

Sions Kirke

Salmer:

98, 357, 136, 362, 138, 117

Redaktion

Sognepræst
Margrethe Dahlerup Koch
Høbrovej 3
6980 Tim
mdk@km.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk